

Müjdə ver, ikrah oyatma. Asanlaşdır, çətinləşdirmə.

Kitabın sahibi: _____

Oxu tarixi: _____

QIRMIZI AĞIL

(İmam Hüseyn)

RƏHİMPUR ƏZĞƏDİ

Fars dilindən tərcümə:

Ağabala Mehdiyev

Tərcüməçi: Ağabala MEHDİYEV
Redaktor: Toğrul MUSAYEV
Korrektor: Turac ELDARQIZI
Bədii və texniki tərtibat: İsmayıl SÜLEYMANLI
Üz qabığıının dizaynı: Ramin HƏSƏNƏLİZADƏ

رحيمپور ازغدى
حسين (عليه السلام) – عقل سرخ

Rəhimpur Əzğədi
QIRMIZI AĞIL (*İmam Hüseyin*)

Bakı, "İrşad" Nəşriyyatı – 2020, 144 səh.

© "Tərhe-fərda" Nəşriyyatı / 2009

© Parlaq İmzalar MMC / 2020

Kitabın bütün hüquqları qorunur. İcazəsiz olaraq hər hansı vasitə ilə nəşri və yayımlanması qadağandır.

DQİDK-nin 24.08.2020 tarixli DK-494/Ş
saylı məktubu ilə nəşrinə razılıq verilmişdir.

İrşad Nəşriyyatı | 13

İRŞAD – Parlaq İmzalar MMC-yə məxsus markadır.

www.parlaqimzalar.az
irshad@parlaqimzalar.az
facebook.com/irshadkitab
instagram.com/irshadkitab
0559697259 / 0559897259

Mətbəə: "Şərq-Qərb" ASC
Çap tarixi: 01.10.2020
Sifariş: 1906

Mündəricat

Aşura və ağıl _____ 7

Aşura – yozumların sonu _____ 57

İmam Hüseyin
əzilən kütlələrdən danışır _____ 91

Aşura və ağıl

Hicri-qəməri təqviminin 61-ci ilində həzrət Peyğəmbərin vəfatından 50, Əmirəl-mömininin şəhid edilməsindən və İmam Həsənin hakimiyyətinin devrilməsindən 20 ildən çox vaxt keçirdi. Bu müddət ərzində cəmiyyət və hakimiyyətdə qüvvələr arasındakı tarazlığın 180 dərəcə dəyişməsinə və hər şeyin alt-üst olmasına – yaxşı işin pisin, pisin isə yaxşının yerinə keçməsinə və İslam cəmiyyətinin İslamdan uzaqlaşmasına nə səbəb oldu?¹

Hüseyn ibn Əliyə, eləcə də o həzrətin iyirmi dörd saat ərzində bəşəriyyət tarixinə qısa islamşünaslıq dərsi verən möhtərəm bacısına, övladlarına, səhabələrinə sevgi və hörmətimizi bildirir, onların qarşısında baş əyir, bəşəriyyət tarixinin ağıl ilə eşqi bir yerə top-

---

¹ Bu kitab dok. Rəhimpur Əzğədinin 2001-ci ildə məhərrəm ayının 9, 10 və 11-ci günlərində televiziya da Hüseyn ibn Əlinin hərəkəti və Aşura şəhidlərinin amalları barədə hazırlanmış verilişdəki söhbətinin mətnidir. Bu verilişlərdəki Hüseyn ibn Əlidən nəql edilmiş bütün hədislər “Müsnədul-İmam əl-Hüseyn”, “Məvsuətu kəlimatil-İmam əl-Hüseyn”, “Biharul-ənvar” və “Tuhəful-üqul” kitablarındandır.

layan bu parlaq ulduzları qarşısında diz çökür və tarix boyu Aşuradan ilhamlanaraq ədalət və azadlığın bərqərar olması üçün çalışmış bütün şəxslərə salam göndəririk. Hicrətin 61-ci ilində zahirdə hər şey öz qaydasında idi. Xalq nəzərində mövcud vəziyyət elə də acınacaqlı deyildi. Təbliğat planlı və əsaslı şəkildə həyata keçirilirdi. Hicrətin 61-ci ilində də əvvəlki kimi minarələrdən azan səsi ucalır, insanlar üzü qıbləyə durub namaz qılırdılar. Amma İslamın dadı dəyişmişdi. Şəhər həm İslam şəhəri idi, həm də deyildi, insanlar həm müsəlman idilər, həm də deyildilər, hökumət həm dini idi, həm də dini deyildi. “İdi” ona görə deyirəm ki, məclislərdə dindən, Peyğəmbərdən, Qurandan danışılırdı. “Deyildi” ona görə ki, İslamın hökumətə aid əksər hökmləri, xüsusilə ədalətin bərqərar edilməsi, ilahi qanunların ayrı-seçkiliyə yol verilmədən tətbiqi icra olunmurdu. Həmin müsəlman şəhərinin kənarında Hüseyin ibn Əlinin başını kəsdilər, dini şəhər və İslam cəmiyyətinin banisinin qızlarını hicabsız halda zəncirə çəkdilər. Həm sizin, həm də bizim üçün sual doğuran məsələ budur ki, görəsən, İslam şəhəri, dini cəmiyyət və hökumət nə üçün bu qədər tənəzzülə uğradı? Görəsən, 40-cı ilin Kufə mədəniyyəti 61-ci ilin Kufə mədəniyyətinə birdən-birə necə keçdi? Hicrətin 40-cı ilində Kufə Əli ibn Əbutalib hökumətinin mərkəzi idi, Hüseyin ilə Zeynəb Aşuradan 20 il qabaq həmin

hökumət və həmin şəhərdə həmin insanların arasında yaşamışdı. Bəs bu 20 ildə nə baş verdi ki, Əlinin Kufəsi ilə Hüseyin və Zeynəbin Kufəsi bu qədər bir-birindən fərqləndi?

Əlbəttə, seçilmiş şəxslər iş işdən keçməmiş, fitnə-fəsadın ilk əlamətləri görünməyə başlayan anda onu başa düşür, narahat olur və uca səslə fəryad qoparır. Onlar lap əvvəldən yaxın və uzaq gələcəyi görür, 20 il sonra nə baş verəcəyini bilirdilər. Onlar bu baxımdan zəlzələnin baş verəcəyini duyan at kimidirlər. At zəlzələni əvvəlcədən hiss edir və buna görə də kişnəyir, ayağını yerə döyür, sakit dayanmır. Atın bunu nə üçün etdiyini başa düşməyənlər onun qeyri-təbii hərəkətlər etdiyini düşünürlər. Əli ibn Əbutalibin şəhadətindən sonra camaat İmam Həsənə beyət etdi. İmamın ordusu həvəssiz əsgərlərlə, arxa cəbhə isə şəkk-şübhə içində olan, mübarizə və şəhadətdən bezmiş insanlarla dolu idi. İmam Həsənin təxminən altı ay sürən hakimiyyəti devriləndən sonra 20 illik bir yol qət edildi və sonda bütün yollar gəlib Kərbəlaya çıxdı.

Sizin soruşduğunuz sual bütün dövrlərdə aktualdır. Görəsən, bu neçə onillikdə necə oldu ictimai fikir bu qədər deformasiyaya uğradı? Çünki Yezid kimi rəzil bir şəxsin həzrət Peyğəmbərdən sonra İslam hökumətinin başına keçməsi ağılasız bir şey idi. Dörd xəlifənin hakimiyyətdə olduğu və rəşidi xəlifələrindən

üçünün öldürüldüyü 25-30 il ərzində zahirdə kiçik görünən hadisələr sonrakı böyük faciələrə zəmin yaratdı və bu azğınlıq kərpic-kərpic tikilərək ucaldı. O, əvvəldən tikilib hazır qoyulmuş bina deyildi ki, bir gecənin içində gətirib quraşdırsınlar və camaat səhər yuxudan durub İslamın erkən dövründə mövcud olan hökumətinin Yezidin hakimiyyəti ilə əvəz olunduğunu görsün. Belə deyildi. Bu hadisələr insanların gözü qarşısında tədricən baş verirdi. Buna görə də bir gün gördülər ki, zahirdə İslam həmin İslamdır, insanlar həmin insanlardır, hökumət həmin hökumətdir, amma əslində, nə bu İslam o İslamdır, nə bu hökumət o hökumətdir, nə də bu insanlar həmin insanlardır.

Əbu Süfyan məntiqi altdan-altdan Məhəmmədin qurduğu cəmiyyətə sızmışdı və “Məhəmməd-Əbu Süfyan” qarşıdurması “Hüseyn-Yezid” qarşıdurması ilə əvəzlənmiş, çirkin yerdəyişmə baş vermişdi. Hökumətdə Peyğəmbər övladları ilə Əbu Süfyan balalarının yeri dəyişdi, Yezid xilafət kürsüsündə əyləşdi, Hüseyn ibn Əli isə cinayətkar və fitnəkar adlandırıldı. Hüseyn və onun səhabələri xəvaric, xəvaric xüsusiyyətli, cinayət, toqquşma, təfriqə, fitnə, zorakılıq, qan tökməyə can atanlar kimi qələmə verildi; Yezid və onun əlaltıları isə həzrət Peyğəmbərin canişini və onların hökuməti qanuni dövlət hesab olundu. Onlar Peyğəmbər yolunu və sünnəsini qəbul etdiklərini iddia edirdilər.

Əli ibn Əbutalib hakimiyyətdə olduğu dörd il neçə ay ərzində kafir və müşriklərlə, Bizans və İran qoşunları ilə vuruşmayıb. O həzrətin zamanında üç müharibə baş verib və onların üçü də İslam hökumətinin daxilində, dünən qardaş bu gün düşmən, dünən döyüş yoldaşı bu gün ona kin bəsləyən şəxslərlə, daxili qruplarla olub. Onların hamısı həzrət Əlinin keçmiş döyüş yoldaşları olub. Həmin üç müharibə, ədalət və dini hökmlərin icra edilməsi yolundakı mübarizə Əli və onun hakimiyyətinin sona çatması ilə nəticələnib. Bəzi böyük şəxsiyyətlərin dili ilə desək, İslam özünün 1400 illik tarixində heç bir fiziki qarşıdurmada məğlubiyətə uğramayıb. Həzrət Peyğəmbər Həvazin qəbiləsi ilə edilən və neçə minlik qüvvənin səfərbər edildiyi müharibədə buyurub ki, İslam heç vaxt say azlığına görə məğlub olmayacaq. Təhlükə İslamı dəri kimi ikrar doğuracaq şəkildə tərsinə geyinəndə yaranır. Bu zaman xəyanət etmək və hökmləri ayaq altına almaq üçün fürsət yaranır. Dinsizlik heç vaxt dini düşüncəni forma və məzmun baxımından sıxışdırıb səhnədən çıxara bilməyib. Amma Əbu Süfyan zahirdə İslamı qəbul edəndən, xəndəyin o tərəfindən bu tərəfinə keçəndən, evi 20 il İslam əleyhinə fəaliyyətlərin əsas mərkəzi olan şəxs özünü zahirdə müsəlman kimi göstərəndən, Şam onun oğlu Yezid (bu Yezid Kərbəla cinayəti törədən Yezidin əmisi və Müaviyənin qardaşı olub) tə-

rəfindən fəth ediləndən və “İslam fatihi” ləqəbi alandan, digər oğlu Müaviyə “vəhy katibi”, “möminlərin dayısı” adlandırıldıqdan sonra onlar Siffeyn müharibəsində Bədrdəki məğlubiyyətin əvəzini çıxmaq imkanı əldə edir; Kərbəladada isə daha dərin və daha ciddi intiqam alırlar. Həmin Müaviyənin oğlu həmin Əlinin oğlunu qanuni İslam dövlətinə qarşı çıxmaq ittihamı ilə qanına qəltan edir. Ziyarətnamələrdə də deyilir ki, bunlar Bədr, Xeybər və Hüneyn müharibələrindən qalma kinlərdir. Onlar Bədr və Hüneyn müharibələrində qəlblərində yaranmış kinlərini Kərbəla və Siffeyndə qusdular.

Orada qəbilə davası getmirdi, dava prinsiplər uğrunda idi. Amma sonradan onlar mövqelərini dəyişdilər və dedilər ki, İslam hərəkatına biz də qoşuluruq. Onlar inqilabın istehkamlarından keçib İslamın ərazisinə daxil olandan sonra ona zərbə vurdular və bu işdə istədiklərinə nail oldular. Bu hadisələr həzrət Peyğəmbərin bayaq dediyim sözünü təsdiqləyir, yəni İslam heç vaxt say azlığına görə məğlub olmayacaq, İslam heç vaxt küfrün qarşısında yenilməyəcək, amma nifaqa məğlub olacaq.

Onlar Bədr müharibəsində İslamla vuruşanda Hübəl bütünə, amma Siffeyn və Kərbəladada Allaha and içən kəslərdir. Zahirdə ad dəyişsə də, yol həmin yol idi. Bədrdə Quranı oxlayırdılar, amma Siffeyndə Qura-

nı nizənin başına keçirdilər. Buna görə də Bədrdə Əliyə və Peyğəmbər Əhli-beytinə məğlub oldular, amma burada həm Əliyə, həm də Peyğəmbər Əhli-beytinə zərbə vura və tarixi intiqamlarını ala bildilər. Din və vətən xainləri İslam mücahidlərini həmişə zahirdə din və xalq libasına bürünərək tərksilah edir, zərərsizləşdirirlər. Onlar zahirdə din libasına bürünürlər ki, səhnədə çaşqınlıq yaransın, ara qarışsın, məzhəb itsin, prinsiplər aydın olmasın və haqq ilə batilin sərhədlərini dəqiq şəkildə müəyyənləşdirmək çətinləşsin.

Həzrət Peyğəmbər İmam Əliyə buyurub ki, mənim vaxtımda dava “tənzil” (Quranın nazil olması) üstündədir və nəzəri baxımdan dost ilə düşməni ayırd etmək asandır. Amma məndən sonra sənin vaxtında dava “təvil” (Quranın təfsiri) üstündə olacaq. Onda dostla düşməni bir-birindən seçib ayırmaq asan olmayacaq. “Təvil davası” olduqca çətin və mürəkkəbdir. Çünki həmin vaxt hamı, hətta düşmənlər və Quranı qəbul etməyənlər onu qəbul etdiyini iddia edir. “Təvil davası” zamanı hamı maskalanır. Heç kəs meydana çıxıb əsl siması ilə ürək sözünü demir, həqiqi etiqadını, məqsədini pərdə arxasında gizlədir; hamı söz oyunu oynayar; hamı din adından danışır və dindən başa düşdükələrini qeyd-şərtsiz düzgün hesab edir. Onlar İslamı neytrallaşdırır, prinsipsizləşdirir, dəyanətsizləşdirirdilər ki, ondan sui-istifadə edə bilsinlər.

Əliyə zərbəni müşriklər deyil, öz keçmiş dostları vurdu. Əbuzər Kipr müharibəsində, kafir, müşrik, bizanslılar və ya avropalılara qarşı aparılan cihadda öldürülmədi, İslam torpağı sayılan Rəbəzə çölündə öldü. O, hökumətin yeni müsəlman olmuş yəhudi müftisinin fitvası ilə – həmin müfti İslam hökumətində təftişçi ideoloq idi və İslam dinini təhrif edir, inhisarçılığa haqq qazandırır, ictimai təbəqələşməni qanuniləşdirirdi – sürgün edilmişdi. Həzrət Peyğəmbərin böyük səhabələrindən olan Əbuzər Kipr və Bizansa qarşı cihadda deyil, İslam torpaqları daxilində, qürbətdə, tək-tənha, qərib və ac halda öldü. Həmçinin İmam Hüseyin, həzrət Peyğəmbərin ailəsi Yərmuq və ya Qadiyyədə Bizans imperatoru və Sezar tərəfindən öldürülməyib, İslam hökumətinin hərbi qərarı hesab edilən, 20 il öncə atasının hökumətinin mərkəzi sayılan, Sasanilər imperiyası ilə müharibədə İslam mücahidlərinin hərbi bazası olan Kufənin kənarında öldürülüb. Hüseyin Zərdüşt ruhanisinin, xaçpərəst keşişinin, yəhudi xaxamın, Somnat brəhmənlərinin fitvası ilə öldürülməyib. O həm Osmanın, həm də Əli ibn Əbutalibin xilafəti dövründə İslam hökumətinin qazısı olmuş Şüreyh Qazinin fitvası ilə və İslamın böyük fəthlərindən olmuş Səd ibn Əbu Vəqqasın oğlu Ömər rəhbərliyi altında öldürülüb. Səd İran imperatorluğunu məğlub edərək İslamı İrana gətirən şəxs olub. İndi

onun oğlu Hüseyin ibn Əlini mühasirəyə alan və o həzrətin başını bədənindən ayıran qoşuna başçılıq edir. Məncə, bizim bəzi gözüaçıq mütəfəkkirlərin də qeyd etdiyi bu nüans çox mühümdür və onun barəsində araşdırma aparmaq lazımdır. İmam Hüseyinin qatilləri nəzir etmişdilər ki, “fitnəni aradan qaldırandan” və “qanunu yenidən bərqərar edəndən” sonra məscid tiksinslər. Onlar bu “qələbə”dən sonra çoxlu məscid tikdilər.

İslam tarixinin bu səhifələri insanın içini göynədir. İslamın ruhu cisminə qurban verildi və onun məzmunu forması qarşısında şəhid edildi. Buna görə də İslam, iranlı Rüstəm Fərruxzadənin, ya romalı I İraklinin, ya İbn Əbilauca və onun kimilərinin insanların imanında şübhə yaradan küfr dolu sözləri, katolikosun nəzərləri ilə iflic olmadı; İslam Əbu Hüreyrə və Əbu Dərdanın uydurduğu hədislər, Kəbuləhbar, Əbu Musa Əşəri və Şüreyh Qazinin fitvası ilə öldürüldü. İmam Hüseyin Kərbəladada İslamın təhrif edilməsinin qurbanı oldu. Dinin dəyişdirilməsi, dinin dövlətdən, əxlaqın siyasətdən ayrılması, məzmunun məhv edilib formanın qorunması İslamın anlaşılmaz və prinsipsiz bir dinə çevrilməsi, min cür izah edilməsi, Quranın şəxsi nəzərlə təfsir edilməsi, dinin təhrif edilməsi və İslamın tənəzzülü ilə nəticələndi. Onların məqsədi İslamı səhnədən tam çıxarmaq deyil, elə bu idi. Çünki bilirdilər